

Anseelse, Høiesteret, som hidtil har havt et overordentligt godt Navn i Landet. Dette forekommer mig var en underlig Bevistførelse for Høiesteret; thi den gif jo snarere ud paa, at vi, ved at lære den nærmere at kjende, skulde miste vor Tro paa den, saaledes, at dens gode Navn, naar den kom for Lyset, ikke længere kunde bestaae. Naar vi erindre, at enhver Sag, som procederes, og hvor vi høre Advocaternes Veltalenhed, ogsaa bringer os til at ønske at kjende Dommernes Wiisdom, saa mener jeg, at det er et godt Alternativ, der er sat ind i Loven, at det kan beroe paa nærmere Overlæg, om disse Dommere ville give Grunde eller lade Voteringen være offentlig. Nu har man vist en heel forkeert Anskuelse paa mange Steder om disse Voteringer. Jeg troer, at i de allerflest Sager vil ganske saa Dommernes Mening afgjøre Sagen. I Almindelighed formoder jeg, at den ene Dommer vil henholde sig til den anden. Idetmindste har jeg overværet saa mange Voteringer af de høieste Dommere, hvor det meget undtagelsesviis har været Tilfældet, at forskjellige Dommers Voteringer bleve nedskrevne. Naar det ærede Medlem for Aalborg (Zahle) endvidere har anført, at det var en ubetimelig Lov at komme med nu, paa Grund af at man har hørt saalidet i Landet om Trangen til denne Forandring, saa troer jeg ikke, at dette har meget mere paa sig end hans øvrige Indvendinger. Vi ere ikke meget stærke til, her at udtale Trangen til de Dnsker, vi have; men, dersom det ærede Medlem vil gaae hele Landet rundt og spørge næsten alle Mennesker, saa vil Enhver svare ham: „Ja, det er aabenbart en stor Trang, at vi faae de Grunde at vide, hvorpaa Dommene støtte sig, som afgjøre vor Velsærd i mange Tilfælde.“ Jeg har nu tillige den Tro, at de ærede Dommere i Høiesteret have ved en lang Dvælse faaet saa stor Ferdighed i at affige deres Domme, at det vist er en aldeles utildig Frygt, naar man er bange for, at det skulde medføre saa store Uleiligheder og være en saa radical Forandring, som her er udtalt, hvis vi vedtog Loven. Jeg seer i denne Lov, i dens hurtige Fremme og i dens korte Indhold, et godt Bærsel for, hvorledes vi senere ville komme til at ordne vor Retspleie.

Zahle: Den ærede Rigsdagsmand for Svendborg 3die Valgfreds (Ploug) har bemærket, at de ældre og nyere Anskuelser altid ville komme til at staae imod hinanden, og at det saaledes vil blive til Ewigbed; men her er Spørgsmaal om, hvorledes ældre og nyere Anskuelser staae imod hinanden, naar der er skeet en betydelig Omvæltning i Retsbevidstheden og Retsbegreberne, og det kan den ærede Rigsdagsmand dog ikke nægte er skeet, og at der, saaledes som jeg siger, finder et Bandstiel Sted. Med Hensyn hertil er det ogsaa, at de Indvendinger, som den ærede Rigsdagsmand for Kjøbenhavns 2den Valgfreds (A. Hage) ganske nylig fremførte, slet ikke berøre, hvad jeg har sagt. Offentligheden er jeg aldeles ikke bange for; jeg er ikke bange for, at der skal komme noget Nyt for Lyset, saasnart dette Forslag blev til Lov; men det, jeg vil undgaae, er, at de to forskjellige Anskuelser, som efter min fulde Overbeviisning vilde være tilstede, skulle komme frem, og Kundskaben derom blive offentlig, thi det vil ikke gjøre noget godt Indtryk med Hensyn til de Domme, som ere inappellable.

Forøvrigt maa jeg erklære, at, naar man kommer med et Lovforslag som dette, som jeg nærer den fuldeste Overbeviisning om er en Anledningslov, en Læilighedslov, som er foranlediget ved en ganske færegen Begivenhed, som i den sidste Tid er kommen frem i vort politiske Liv, da tvivler jeg aldeles om, at den Udviklingsgang, vi her have begyndt i Danmark, og som saa Mange kalde en constitutionel Udviklingsgang, hvad jeg vil kalde en offentlig Udviklingsgang, behøver noget syndeligt Varn fra vor Side, for at gjøre sin gode Virkning, fordi den er sammengroet med det danske Folks Beviisthed, og jeg troer derfor ikke, at vi behøve her at komme med en saadan Anledningslov eller Læilighedslov paa Grund af en lille Begivenhed, der er skeet. Jeg tvivler ingenlunde om, at jo de Retsbegreber, som nu have Herredømmet i Pressen, efterhaanden ville gjøre sig gjældende; de ville maastee først tabe ikke saalidet af den Ivrighed, Ælterhed og Skarphed, hvormed de nu fremtræde, og blive noget afflede; men at de ville gaae over i den følgende Tid og danne Grundlaget for vor